

**NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA „JAUNZEMI”,
LĒDMANES PAGASTA, LIELVĀRDES NOVADA,
2.ZEMES VIENĪBAS DETĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS
TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI**

4.11. PAGALMA NOTEIKUMI

- a) Galvenajai būvei vai būvēm uz zemesgabala, atkarībā no apbūves veida, ir viens vai vairāki pagalmi (priekšpagalms, iekšējais sānpagalms, ārējais sānpagalms, aizmugures pagalms), kas shematiski attēloti 1.zīmējumā.
- b) Viena zemesgabala pagalma daļu nedrīkst uzskatīt par otra zemesgabala pagalma daļu.
- c) Prasītais pagalms ir minimālais pagalms, ko nosaka Apbūves noteikumu noteiktie attālumi no zemesgabala robežām līdz jebkuras galvenās būves virszemes daļai. Nekādu daļu no jebkura prasītā pagalma nedrīkst aizņemt kāda būves virszemes daļa, izņemot:
 - 1) saimniecības ēkas, ja tās attiecīgajā pagalmā atļautas;
 - 2) arhitektoniskas detaļas un veidojumi, arī sliekšņi, skurstēņi, starpdzegas, dzegas, teknes, pīlāstri un jumta balsti, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 0,5 m uz āru no sienas;
 - 3) funkcionālas un dekoratīvas būves, arī nolaižami saulesargi (markīzes), dekoratīvas strūklakas, skulptūras, piemiņas plāksnes un žogi;
 - 4) atklātas ugunsdzēsības vai āra kāpnes, kam kāpņu pakāpieni un laukumi aprīkoti ar margām, un kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,5 m uz āru no sienas;
 - 5) erkeri, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,5 m uz āru no sienas;
 - 6) balkoni, segtas un neseģtas terases, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 2,5 m uz āru no sienas.

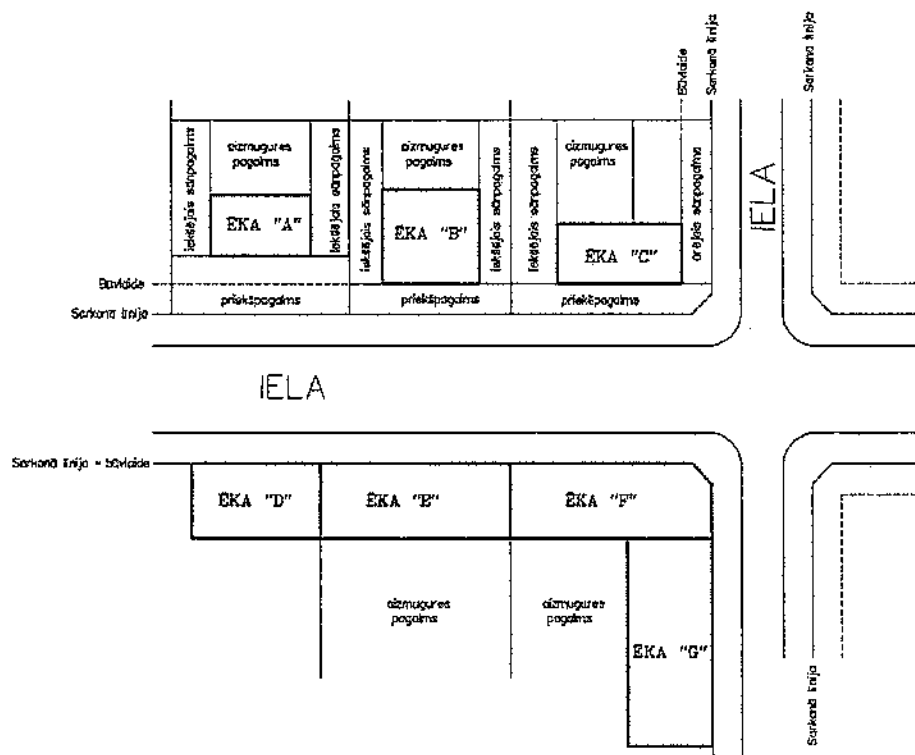
4.12. PRIEKŠPAGALMS – PRIEKŠDĀRZINŠ

- (1) Ja būvlaide nesakrīt ar sarkano līniju, priekšpagalma daļā starp noteikto būvlaidi un sarkano līniju veidojams priekšdārziņš, ja ar detālplānojumu nav noteikts citādi.
- (2) Zemesgabala daļu starp būvlaidi un ielas vai ceļa sarkano līniju nedrīkst apbūvēt, nekādas būves virszemes daļas nedrīkst uz tās atrasties, izņemot 4.11.punktā noteiktos gadījumus.
- (3) Ielu vai ceļu paplašināšanai paredzētās zemes joslas pašvaldības domei jānodod saskaņā zemesgabalu īpašniekiem bezmaksas pagaidu lietošanā priekšdārziņu ierīkošanai. Apbūves zonās, kur atļauti žogi, šādus priekšdārziņus atļauts iezogot.
- (4) Ja pašvaldības dome nolēmj ielu vai ceļu paplašināšanai paredzēto zemes joslu pilnīgi vai daļēji piedalīt pie ielas vai ceļa platuma, zemesgabala īpašniekam pēc

pašvaldības domes pieprasījuma 3 mēnešu laikā žogs bez atlīdzības jānojauc, zemes josla jāatbrīvo un jānodod pašvaldības rīcībā.

(5) Priekšdārziņos jāierīko apstādījumi vai zālāji ar celiņiem. Priekšdārziņi, atbilstoši pašvaldības domes noteikumiem, zemesgabala īpašniekam jāuztur kārtībā. Priekšdārziņus nav atļauts izmantot materiālu atklātai uzglabāšanai.

Pagalmi un būvju izvietojuma varianti zemes vienībā. (1. zīmējums)

4.13. IEDIBINĀTA BŪVLAIDE

Galvenās būves novietnei zemesgabalā, iedibinātas būvlaides gadījumā, ja iedibinātā būvlaide neatrodas spēkā esošajās sarkanajās līnijās, neskatoties uz jebkādiem citiem apbūves noteikumiem, jāievēro šī iedibinātā būvlaide.

4.14. BŪVJU ATBILSTĪBA ZEMESGABALA ROBEŽĀM

Nevienas būves neviena daļa nedrīkst projicēties ārpus tā zemesgabala robežas, uz kura tā atrodas, izņemot:

- Apbūves noteikumos paredzēto gadījumu, ja būvlaide sakrīt ar sarkano līniju. Šādā gadījumā būves daļa nedrīkst projicēties brauktuvei tuvāk kā 0,5 m un tās apakšējai malai ir jābūt vismaz 3,0 m virs ietves;
- ja būve ir žogs starp zemesgabaliem;
- ja kaimiņu zemesgabala īpašnieks piekrīt grozīt zemesgabala robežu pa vertikāli (pārkares servitūts).

4.15. REDZAMĪBAS TRĪSSTŪRI (sk 2. zīmējumu)

4.15.1. UZ STŪRA ZEMESGABALA

(1) Nevienā izbūves teritorijā nedrīkst būvēt, pārbūvēt vai ierīkot nekādu būvi tādā veidā, ka tā traucē skatu starp 0,8 m un 2,5 m līmeņiem virs krustojošos ielu viduslīniju

liemeņa trīsstūra teritorija, ko ierobežo stura zemesgabala sarkanās līnijas un līnija, kas savieno punktus uz šīm sarkanajām līnijām, attālumā no minēto sarkano līniju krustpunkta, ko nosaka atbilstoši LVS 190-3:1999, 3.8. un 3.9. tabulas, kā arī 3.3. un 3.18.punktu prasībām (skat. 2.zīmējumu).

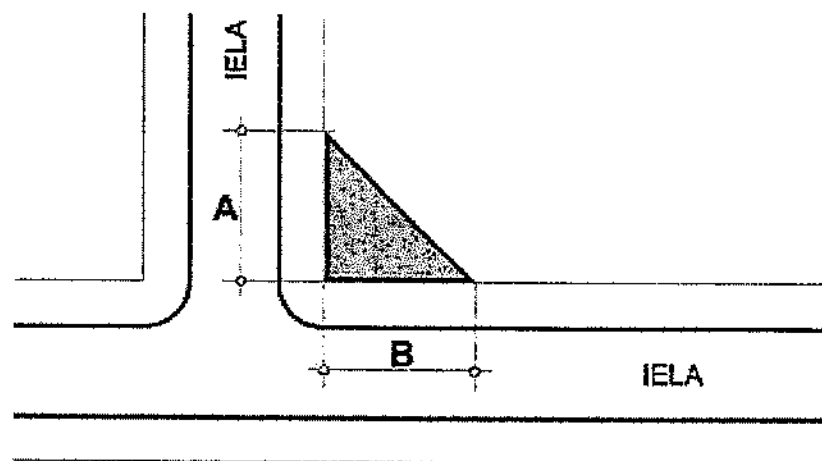
(2) Ja esošā kapitālā apbūve neļauj izveidot nepieciešamos redzamības trīsstūrus, gājēju un transporta kustības drošība jānodrošina ar kustības regulēšanas vai speciālām tehniskām ierīcēm.

(3) Uz valsts un pašvaldību autoceļiem ārpus apdzīvotām vietām redzamības trīsstūri jānodrošina:

- zemes nodalījuma joslā – ceļa īpašniekam,

- ārpus zemes nodalījuma joslas (ja tas nepieciešams pēc CSDD slēdziena – zemes īpašniekam.

Redzamības trīsstūri ielu un ceļu krustojumos (2. zīmējums)

Attālumus A un B nosaka VAS „Latvijas valsts ceļi” Centra reģions.

4.16. ATTĀLUMI STARP ĒKĀM

Attālumī starp dzīvojamām ēkām, dzīvojamām un sabiedriskām, kā arī ražošanas ēkām jāpieņem saskaņā ar insolācijas, apgaismojuma un ugunsdrošības prasībām.

4.16.1. INSOLĀCIJAS (IZSAUĻOJUMA) PRASĪBAS

(1) *Dzīvojamo un sabiedrisko ēku izvietojumam un orientācijai (izņemot pirmsskolas bērnu iestādes un izglītības iestādes) jānodrošina dzīvojamo telpu un teritoriju nepārtraukta insolācija ne īsāka par 2,5 st. dienā, laika posmā no 22.marta līdz 22.septembrim.*

4.16.2. APGAISMOJUMA PRASĪBAS

Apgaismojuma prasības jāpieņem saskaņā ar CNU II-4-79 "Dabiskais un mākslīgais apgaismojums".

4.16.3. UGUNSDROŠĪBAS PRASĪBAS

Ugunsdrošības attālumi starp dzīvojamām ēkām, publiskām ēkām, kā arī rūpniecības uzņēmumu saimniecības ēkām jāparedz atbilstoši LBN 100, 1.pielikumā noteiktajām prasībām, bet starp rūpnīcu un lauksaimniecības nozīmes ražošanas ēkām – atbilstoši šo ēku vai šo uzņēmumu teritorijas plānojumu būvnormatīviem. Nosakot ugunsdrošības attālumus, jāievēro Valsts ugunsdrošības noteikumu, kā arī LBN 201-96 "Ugunsdrošības normu" prasības.

4.21. ŽOGI UN PRETTROKŠNA SIENAS

(1) Tos pašvaldības teritorijas rajonus, kuros apbūvēti vai neapbūvēti zemesgabali ir jāiežogo, nosaka pašvaldība. Žogiem un vārtiem gar ielām un laukumiem jābūt saskanīgiem ar būvju un kaimiņu zemesgabalu žogu arhitektūru.

(2) Žogus drīkst ierīkot:

- a) ielas vai ceļa pusē – pa sarkano līniju;
- b) stūra zemesgabalos – pa redzamības trīsstūra līniju (sk. 2.zīmējumu);
- c) gar ūdenstilpēm un ūdenstecēm – pa dabīgajām tauvas joslām;
- d) pārējos gadījumos – pa zemesgabala robežām.

(3) Robežžogi abiem kaimiņiem jāizbūvē un jāuztur kārtībā kopīgi, bet ja viņi nevar vienoties, tad katram jāizbūvē un jāuztur kārtībā tā žoga puse, kas, skatoties no zemesgabala uz robežu, atrodas pa labi, turklāt žogam gar visu robežu jābūt pēc iespējas vienā veidā. Gadījumos, ja uz robežas ir būves, kaimiņiem uz pusēm jāizbūvē un jāuztur atlikušās robežžoga daļas.

(4) Žogi jāizbūvē 1,5-2,5 m augsti. Ja kaimiņu zemesgabalu īpašnieki savā starpā vienojušies, robežžogus drīkst izbūvēt pēc sava ieskata, bet ne augstākus par 3,0 m. Ja kaimiņi par žogu veidu un augstumu nevar vienoties, pašvaldības padome apspriež abu priekšlikumus un izlemj kādu žogu būvēt. Šis pašvaldības padomes lēmums ir saistošs abiem kaimiņiem.

(5) Slēgtās (perimetrālās) apbūves gadījumā priekšpagalmu un ārējo sānpagalmu žogiem gar ielām un laukumiem, kā arī robežžogiem starp ēku un sarkano līniju, jābūt ne augstākiem par 1,5 m, ja ar detālplānojumu nav noteikts citādi. Tiem jābūt caurredzamiem vai jāveido dzīvžogi.

(6) Nav atļauta dzelonstiepļu vai tām pielīdzinātu materiālu izmantošana žogos. Nav atļauts žogu stabu atbalstus izvietot ielu, ceļu un laukumu teritorijā.

(7) Žogi jākrāso ar izturīgām krāsām. Nedrīkst krāsot dabisko akmeni, keramiku un cēlapmetumu žogos.

(8) Prettrokšņa sienas nepieciešamību pamato ar detālplānojumu. Īpašos gadījumos par prettrokšņa sienu drīkst izmantot žogu.

4.22. FASĀDES, JUMTI, ŪDENS NOTEKCAURULES

(1) Katra zemesgabala īpašniekam(-iem) atbilstoši pašvaldības padomes izdotajiem noteikumiem jāuztur kārtībā ēkas fasādes, jumts, ūdens notekcaurules un renes. Fasādes krāsošana jāveic saskaņā ar domes Būvvaldes saskaņoto krāsu pasi vai būvprojektā akceptēto krāsojumu.

(2) Jumti jāizbūvē tā, lai ūdens no tiem netecētu uz kaimiņu zemesgabaliem. Jānovērš iespēja ledus un sniega kupenu krišanai no jumta uz ietves un kaimiņu zemesgabalos.

(3) Atļauta esošo ēku jumta stāva izbūve, ja tā atbilst Apbūves noteikumiem un ja jumta gabarīti, ēkas novietojums un tehniskais stāvoklis atbilst ugunsdrošības prasībām (LBN 201-96). Jumta stāva izbūve uzskatāma par rekonstrukciju.

(4) Katra nama ielas pusē gar ietvi jābūt ierīkotai lietus ūdens renei un notekcaurulei vai citai lietus ūdens novadīšanas sistēmai. Notekcaurules un to gali jāierīko tā, lai netraucētu kustību pa ietvi. Ūdens notekcaurules jāizbeidz ne augstāk par 15 cm virs ietves.

(5) *Ugunsdrošajām sienām jābūt augstākām par jumta segumu vismaz par 60 cm, ja kaut viens no savietotā jumta vai jumta elementiem (izņemot jumta segumu) būvēts no degošiem materiāliem, un vismaz par 30 cm, ja jumta vai savietotā jumta elementi (izņemot jumta segumu) būvēti no grūti degošiem materiāliem. Ugunsdrošās sienas var nebūt augstākas par jumta segumu, ja visi jumta vai savietotā jumta elementi (izņemot jumta segumu) būvēti no nedegošiem materiāliem.*

(LBN 201-96, 3.2.5.p.)

(6) Nav atļauta patvaļīga satelītantenu piestiprināšana pie ēku galvenajām (ielas) fasādēm.

(7) Nav atļauta patvaļīga lodžiju un balkonu pārbūvēšana, arī aizstiklošana. Logu nomaļa un lodžiju un balkonu pārbūvēšana jāveic vienlaicīgi visai ēkai saskaņā ar Būvvaldē akceptētu projektu.

4.24.1. APGAISMES ĶERMEŅI

(1) Ielu apgaismošanai atļauts izmantot virs ielām iekārtus vai arī pie stabiem piestiprinātus apgaismes ķermeņus. Apgaismes ķermeņiem jābūt arhitektoniski saskanīgiem katra vizuāli vienlaicīgi uztverama ielas posma vai kvartāla garumā, kā arī katra laukuma vai skvēra robežās.

(2) 10 m platās un šaurākās ielās vai piebrauktuvēs atļauts izmantot arī pie būvju fasādēm piestiprinātus apgaismes ķermeņus.

(3) Laukumu un skvēru apgaismošanai atļauts izmantot apgaismes ķermeņus uz stabiem. Atļauts dažāds stabu augstums un apgaismes ķermeņu veids, bet tam jābūt saskanīgam katra laukuma vai skvēra robežās.

(4) Apgaismes ķermeņi jāpieslēdz pazemes kabeļiem vai kabeļiem būvju sienās. Kabeļi nedrīkst būt redzami būvju fasādēs.

(5) Brīdinot būves īpašnieku, attiecīgajiem pašvaldības dienestiem ir tiesības piestiprināt pie būvju fasādēm apgaismes ķermeņu, satiksmes regulēšanas tehnisko līdzekļu u.c. gaisa vadu atsaites.

4.26. SAIMNIECĪBAS ĒKAS

Ja vien šajos apbūves noteikumos nav noteikts citādi, saimniecības ēku nedrīkst:

a) ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā;

b) ierīkot tuvāk par 1,0 m no zemesgabala iekšējās sānu vai aizmugures robežas. Ar sānu, aizmugures vai, ja nepieciešams, abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, minimālo attālumu līdz zemesgabala robežām drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no saimniecības ēkas līdz dzīvojamo telpu logiem kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par

6,0 m (LBN 100, 3.4.p.). Ja kaimiņš atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

4.27. BŪVES MĀJLOPIEM

Mājlopiem un mājputniem paredzētas saimniecības ēkas un citas būves nedrīkst:

- a) ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā;
- b) ierīkot tuvāk par 50 m no apbūves teritorijas, kur mājlopu un mājputnu turēšana nav atļauta;

4.29. STIHĪJU POSTĪJUMU ATJAUNOŠNA

Neskatoties uz jebkādiem citiem Apbūves noteikumiem, īpašnieks ir tiesīgs atjaunot ugunsgrēka vai dabas stihijas rezultātā nopostītu vai daļēji nopostītu būvi tajās pašās pamatdimensijās un tajā pašā novietnē, atbilstoši būvprojektam, pēc kura šī būve būvēta, vai, ja būvprojekts nav saglabājies – atbilstoši būves jaunākajai inventarizācijas lietai.

4.30. INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS UN IEKĀRTAS

(1) Četru stāvu un augstāku ēku apbūves vietās ciemu teritorijās elektriskie tīkli ar spriegumu līdz 20 kV ieskaitot jāparedz ar kabeļu līnijām.

(LBN 100, 8.10.p.)

(2) Izvietojot atsevišķus 20 kV sprieguma sadales punktus un apakšstacijas ar ne vairāk kā diviem 1000 kVA un lielākas jaudas transformatoriem un izpildot prasības aizsardzībai pret troksni, attālums no tiem līdz dzīvojamo un publisko ēku logiem jāpieņem ne mazāks par 10 m, bet ārstnieciskās profilakses iestāžu teritorijās – pēc nozaru normatīviem.

(LBN 100, 8.13.p.)

(3) Sakaru, radiotranslācijas un televīzijas, ugunsdzēsības un apsardzes signalizācijas būvju izvietojums jāparedz atbilstoši attiecīgo būvnormatīvu prasībām.

(LBN 100, 8.19.p.)

4.31. GRĀVJU SAGLABĀŠANA

(1) Lai novērstu gruntsūdeņu līmeņa celšanos, zemesgabala īpašniekam jā saglabā un jā uztur vienotā noteces sistēmā iekļautie esošie grāvji, būves un dabīgās ūdensteces, ja ar detālplānojumu nav noteikts citādi.

(2) Zemesgabalu nedrīkst apbūvēt tuvāk par 10 m no tāda pašvaldības grāvja malas, kas atrodas līnijbūvju izbūves teritorijā.

(3) Ja grāvis atrodas zemesgabala robežās, zemesgabalu nedrīkst apbūvēt tuvāk par 1,5 m no grāvja malas.

4.32. AIZSARGJOSLAS

(1) Visu veidu aizsargjoslu konkrētas robežas nosaka teritoriju plānojumos, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības.

[AL, 33.p.(1)]

(2) Ierosinot tādu objektu būvniecību, kam ar Aizsargjoslu likumu noteiktas aizsargjoslas, kā arī ierosinot šādu objektu paplašināšanu, kad aizsargjoslas aizņems

jaunas platības, aizsargjoslas vai izmaiņas tajās jāsakā ar zemes īpašniekiem / tiesiskiem valdītājiem un vietējām pašvaldībām. Vietējā pašvaldība iesniedz Valsts zemes dienestam apstiprinātu informāciju par šiem objektiem un šo objektu aizsargjoslām vai to izmaiņām.

[AL 33.p. (2),(3)]

(3) *Aizsargjoslu robežas jāatzīmē zemes gabalu plānos un jāieraksta zemesgrāmatā likuma 60. un 62.pantā noteiktajā kārtībā.*

[AL, 33.p.(4)]

(4) *Gadījumos, kad vienā vietā pārklājas vairāku veidu aizsargjoslas, spēkā ir stingrākās prasības un lielākais minimālais platums. Visu veidu rīcība šajās vietās jāsakā ieinteresētajām institūcijām.*

[

AL, 34.p.]

(5) *Vispārīgos aprobežojumus aizsargjoslās nosaka likumi un Ministru kabineta noteikumi, tos var noteikt arī ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem, kas izdoti to kompetences ietvaros.*

[AL, 35.p.(1)]

(6) *Ja objektam ir noteikta aizsargjosla, tā īpašniekam, ir atļauts aizsargjoslā veikt attiecīgā objekta ekspluatācijai, remontam, renovācijai un rekonstrukcijai nepieciešamos darbus. Par to rakstveidā jābrīdina zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vismaz divas nedēļas pirms darbu uzsākšanas, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā.*

[AL, 35.p.(2)]

(7) *Aizsargjoslās, kas ir lauksaimniecības zemēs, plānotie ekspluatācijas, remonta, renovācijas un rekonstrukcijas darbi veicami laikposmā, kad šīs platības neaizņem lauksaimniecības kultūras vai kad it iespējama lauksaimniecības kultūru saglabāšana, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā.*

[AL, 35.p.(3)]

(8) *Pēc minēto darbu veikšanas objekta īpašniekam jāsakārto zemes platības tādā stāvoklī, lai tās būtu derīgas izmantošanai paredzētajām vajadzībām, kā arī jāatlīdzina zemes īpašniekam vai lietotājam nodarītie zaudējumi. To noteikšanu un atlīdzību veic likumos noteiktajā kārtībā vai pēc savstarpējas vienošanās.*

[AL, 35.p.(4)]

(9) *Ja aizsargjoslas sakrīt vai krustojas, ar attiecīgo objektu ekspluatāciju un remontu saistītos darbus kopīgajos aizsargjoslu iecirkņos veic ieinteresētās juridiskās vai fiziskās personas pēc savstarpējas vienošanās.*

[AL, 35.p.(5)]

(10) *Juridiskajām un fiziskajām personām, veicot aizsargjoslās darbus, kuru dēļ ir nepieciešams pārbūvēt objektus vai aizsargāt tos no bojājumiem, pārbūves vai aizsardzības darbi jāveic par saviem līdzekļiem pēc saskaņošanas ar attiecīgā objekta īpašnieku vai pēc savstarpējas vienošanās jāsamaksā par šiem darbiem.*

[AL, 35.p.(6)]

(11) *Juridiskajām vai fiziskajām personām aizsargjoslās jāizpilda attiecīgā objekta īpašnieka likumīgās prasības.*

[AL, 35.p.(7)]

(12) Pašvaldību, atbildīgo valsts institūciju un objektu īpašnieku dienestiem kontroles un uzraudzības nolūkos atļauts apmeklēt aizsargjoslu teritorijas jebkurā laikā, iepriekš brīdinot zemes īpašnieku, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai, - zemes lietotāju.

[AL, 35.p.(8)]

(13) Aizsargjoslu noteikšanas metodikas projektus izstrādā "Aizsargjoslu likumā" noteiktās ministrijas vai valsts dienesti un kā noteikumus izdod LR Ministru kabinets.

(14) Lēdmanes pagasta teritorijā saskaņā ar Aizsargjoslu likumu noteikti šādi aizsargjoslu veidi:

a) vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas:

- 1) virszemes ūdenobjektu aizsargjoslas,
- 2) aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem,
- 3) aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām,
- 4) aizsargjoslas ap purviem,

b) ekspluatācijas aizsargjoslas:

- 1) aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem,
- 2) aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem,
- 3) aizsargjoslas ap valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu stacijām un posteņiem un citiem stacionāriem valsts nozīmes monitoringa punktiem un posteņiem,
- 4) aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem,
- 5) siltumtīklu aizsargjoslas,
- 6) aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm,
- 7) aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem,
- 8) aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem,
- 9) aizsargjoslas ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm,
- 10) aizsargjoslas ap pazemes ūdeņu valsts nozīmes monitoringa posteņiem un dziļurbumiem,
- 11) aizsargjoslas ap aizsprostu drošuma noteikšanas kontrolmērietaisēm.

(.....)

- 1) aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;

d) drošības aizsargjoslas:

- 1) aizsargjoslas ap naftas un naftas produktu un ķīmisko vielu un produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm,
- 2) aizsargjoslas ap aizsprostiem;
- 3) aizsargjoslas ap gāzesvadiem ar spiedienu virs 1,6 MPa.

4.32.1. VIDES UN DABAS RESURSU AIZSARDZĪBAS AIZSARGJOSLAS

a) Virszemes ūdensojektu aizsargjoslas [AL, 7.p.]

(1) Virszemes ūdensojektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, ūdenstecēm un mākslīgiem ūdensobiektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūdināmajās zonās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu.

(2) Minimālie virszemes ūdensojektu aizsargjoslu platumi tiek noteikti:

1) lauku apvidos (neatkarīgi no zemes kategorijas un īpašuma):

- a) Ogrēi (garums 188 km) – ne mazāk kā 300 m plata josla katrā krastā,
- b) līdz 10 km garām ūdenstecēm – ne mazāk kā 10 m plata josla katrā krastā,

c) Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem [AL, 8. p.]

- (1) Aizsargjoslas ap kultūras pieminekļiem tiek noteiktas, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazinātu dažāda veida negatīvu ietekmi uz nekustamiem kultūras pieminekļiem.
- (2) Ja aizsargjosla ap kultūras pieminekli nav noteikta īpaši, tās minimālais platums lauku apvidos - 500 m.

d) Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām [AL, 9. p.]

- (1) Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem).
- (2) Ap ūdens ņemšanas vietām nosaka stingra režīma, kā arī bakterioloģisko un ķīmisko aizsargjoslu. Urbumiem, akām un avotiem, kurus saimniecībā vai dzeramā ūdens ieguvei izmanto savām vajadzībām individuālie ūdens lietotāji (fiziskas personas), aizsargjoslu nenosaka, ja ir veikta labiekārtošana un novērsta notekūdeņu infiltrācija un ūdens piesārņošana.
- (3) Aizsargjoslas ap centralizētās ūdens ņemšanas vietām aprēķina, ņemot vērā ūdens ņemšanas vietas dabiskos apstākļus un prognozējamo ūdens patēriņu.
- (4) Ja centralizētai ūdensapgādei tiek izmantots gruntsūdeņu (neaizsargāts) ūdens horizonts vai pazemes ūdens krājumu mākslīgas papildināšanas metode, stingrā režīma aizsargjoslu aprēķina tā, lai nodrošinātu ūdens filtrācijas laiku no aizsargjoslas robežas līdz ūdens ieguves urbumiem ne mazāku par gadu.
- (5) Stingra režīma aizsargjoslu, ņemot vērā ūdens horizonta dabiskās aizsargātības pakāpi nosaka:
 - 50 m platu joslu ap ūdens ņemšanas vietu neaizsargātam ūdens horizontam, kur nav mazcaurlaidīgu nogulumu,
 - 30-50 m platu joslu ap ūdens ņemšanas vietu relatīvi aizsargātam ūdens horizontam, kur mazcaurlaidīgo nogulumu biezums ir 1,0-10 m,
 - 10-30 m platu joslu ap ūdens ņemšanas vietu labi aizsargātam ūdens horizontam, kur mazcaurlaidīgo nogulumu biezums ir 10-20 m,
 - 10 m platu joslu ap ūdens ņemšanas vietu ļoti labi aizsargātam ūdens horizontam, kur mazcaurlaidīgo nogulumu biezums ir lielāks par 20 m;
- (6) Bakterioloģisko aizsargjoslu aprēķina tā, lai nodrošinātu mikroorganismu dzīvotspējas izbeigšanos ūdens dabiskās plūsmas laikā līdz ūdens ņemšanas vietai, kur mikroorganismu izdzīvošanas laiks ir noteikts:
 - 400 diennaktis, ja nav dabiski aizsargāts ūdens horizonts,
 - 200 diennaktis, ja ir dabiski aizsargāts ūdens horizonts;
- (7) Ķīmisko aizsargjoslu aprēķina tā, lai nodrošinātu, ka ķīmiskais piesārņojums ūdens ņemšanas vietā tās ekspluatācijas laikā nav iespējams.
- (8) Pazemes ūdens ņemšanas vietu bakterioloģiskajā un ķīmiskajā aizsargjoslā papildus iekļauj virszemes ūdenstilpes un ūdensteces, ja tās ir ūdens horizonta infiltratīvās barošanās avots.

- (9) Pazemes ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslas nosaka, tās saskaņojot ar Vides, ģeoloģijas un hidrometeoroloģijas aģentūru un Sabiedrības veselības aģentūras Jēkabpils filiāli.

4.32.2. EKSPLUATĀCIJAS AIZSARGJOSLAS

a) Aizsargjoslas gar ielām, autoceļiem [AL, 13.p.]

- (1) Aizsargjoslas gar ielām, autoceļiem tiek noteiktas, lai samazinātu ielu, autoceļu negatīvo ietekmi uz vidi, nodrošinātu transporta maģistrāļu ekspluatāciju un drošību, kā arī izveidotu no apbūves brīvu joslu, kas nepieciešama ielu un autoceļu rekonstrukcijai.
- (2) Gar ielām un autoceļiem aizsargjoslas nosaka šādi:
- 1) Pilsētās un ciemos gar ielām un autoceļiem – teritoriju plānojumos likumā noteiktajā kārtībā un atzīmē zemes gabalu plānos kā sarkano līniju (esoša vai projektēta ielas robeža) un būvlaidi (līnija, kas nosaka attālumu no sarkanās līnijas līdz apbūvei);
 - 2) lauku apvidos aizsargjoslu platums gar autoceļiem no ceļa ass uz katru pusi ir:

a) valsts galvenajiem autoceļiem –	100m,
b) valsts 1. šķiras autoceļiem –	60m,
c) valsts 2. šķiras un pašvaldības autoceļiem	30m.
- (3) Lēdmanes pagastā sarkanā līnija un apbūves līnija gar valsts autoceļiem noteikta vienāda ar aizsargjoslu, atbilstoši VAS „Latvijas valsts ceļi” prasībām.

c) Aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem. [AL, 14.p.]

- (1) Aizsargjoslas gar visu veidu un piederības elektronisko sakaru tīkliem un to iekārtām tiek noteiktas, lai nodrošinātu to maksimālu aizsardzību no cilvēka, dabas vai citu faktoru nevēlamas ietekmes, kuras rezultātā var tikt traucēta elektronisko sakaru tīklu normāla darbība, radīti zaudējumi tautsaimniecībai un valstij:
- 1) gar pazemes kabeļu, gaisvadu un radiofīkācijas elektronisko sakaru tīkliem - zemes gabals un gaisa telpa telekomunikāciju līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes elektronisko sakaru tīklu katrā pusē 2,5 metru attālumā no pazemes kabeļu līnijas vai no gaisvadu līnijas ass;
 - 2) gar elektronisko sakaru tīklu kabeļiem kuri šķērso kuģojamās vai plostojamās upes, ezerus, ūdenskrātuves un kanālus, - ūdens platība, ko visā tās dziļumā no ūdens virsmas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes, 100 metru attālumā no kabeļa (katrā tā pusē) upēs, ezeros, ūdenskrātuvēs un kanālos;
 - 3) ap virszemes un pazemes elektronisko sakaru tīklu kabeļu līniju neapkalpojamiem pastiprināšanas punktiem - zemes gabals un gaisa telpa telekomunikāciju līnijas augstumā, ko norobežo nosacīta plakne, kas atrodas 3 metru attālumā no pastiprināšanas punkta vai no tā apvalējuma robežas, 5 m attālumā no torņa, antenas masta vistālākās projekcijas vai 1 m no tā iežogojuma, 2,5 m no atsaites projekcijas.
 - 4) stigām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums nav lielāks par 4 metriem, - 2,5 metri katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem;

- 5) *stīgām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums ir lielāks par 4 metriem - 3,5 metri katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem;*
- 6) *vietās, kur iespējami bieži koku krišanas gadījumi, stīgas platums nedrīkst būt mazāks par stādījumu vidējo augstumu katrā telekomunikāciju līnijas pusē. Atsevišķi koki vai koku grupas, kas aug stīgas malās, jānocērt, ja to augstums ir lielāks nekā stādījumu vidējais augstums. Ja gaisvadu elektronisko sakaru tīklu līnija šķērso parkus, dārzus vai rezervātus, pēc savstarpējas vienošanās ar attiecīgajiem uzņēmumiem, organizācijām vai institūcijām atļauts noteikt mazāku stīgas platumu.*
- 7) *ap elektronisko sakaru tīklu torņiem un antenu mastiem - vertikāla virsma 1 m attālumā ārpusē no to iežogojuma vai 5 m attālumā no to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes, ja tornis vai masts nav nožogots;*
- 8) *ap elektronisko sakaru tīklu torņu un antenu mastu atsaitēm - nosacīta vertikāla virsma 2,5 m attālumā no atsaites projekcijas un nostiprinājuma vietas uz zemes.*

(.....)

d) Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem [AL, 16.p.]

(1) Aizsargjoslas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību. Aizsargjoslu minimālais platums:

- 1) *gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām lauku apvidos - zemes gabals un gaisa telpa šīs līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no gaisvadu līnijas ass ar nominālo spriegumu:
līdz 20 kilovoltiem (kV) 6,5 metri;*
- 2) *gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ciemos - zemes gabals un gaisa telpa šīs līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no līnijas ass ar nominālo spriegumu:
līdz 20 kilovoltiem (kV) 2,5 metri;*
- 3) *gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām - zemes gabals vai gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass;*
- 4) *gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām, kuras zem ūdens līmeņa šķērso kuģojamas vai plostojamas upes, ezerus, ūdenskrātuves un kanālus, - ūdens platība, ko visā tās dziļumā no ūdens virsas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes, kas atrodas 100 metru attālumā katrā pusē no kabeļu līnijas ass;*
- 5) *ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fīderu punktiem, transformatoru apakšstacijām - zemes gabals un gaisa telpa 1 metra attālumā katrā pusē no šo iekārtu nožogojuma vai to visvairāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai grīdas virsmas.*

(.....)

- 1) *jāuztur elektrolīniju trases ugunsdrošā stāvoklī;*
- 2) *jāuztur gaisvadu elektrolīniju trases šādā platumā:*

- līdz 1 kV elektrolīnijām –
- 20 kV elektrolīnijām –

5,0 m,
13 m,

3) jāuztur kabelīniju trases mežos 4,0 m platumā;

4) jāizcērt krūmi un koki elektrolīniju trasēs, kā arī koki, kas aug ārpus trasēm un var krist uz vadiem vai balstiem.

(3) Neatkarīgi no elektrolīniju sprieguma un noteiktā aizsargjoslu platuma saskaņā ar spēkā esošo tiesību aktu prasībām 30 m platā joslā no gaisvadu elektrolīnijas malējā vada darbs ar celšanas mehānismiem pirms tā sākšanas ir jāaskaņo ar attiecīgo elektrisko tīklu lietotāju.

(4) Aizsargjoslas robežu zemes robežu plānos atzīmē neatkarīgi no tā, vai aizsargjoslas nosacītā robeža šķērso būves vai aizskar citu īpašumu.

(5) Detālplānojumos aizsargjoslu īpašās informatīvās zīmes plāno:

- 1) līdz 20 kV gaisvadu elektrolīnijās – trases taisnajos posmos redzamības robežās, bet ne tālāk par 500 m un trases pagriezienu punktos,
- 2) 6 līdz 20 kV kabelīnijās (bez asfalta seguma) – trases taisnajos posmos ik pēc 200 m un trases pagriezienu punktos.
- 3) taisnajos posmos ik pēc 200 m un trases pagriezienu punktos.

f) Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm [AL, 18.p.]

(1) *Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu meliorācijas būvju un ierīču ekspluatāciju un drošību. Noteikšanas metodiku nosaka MK noteikumi Nr.236.*

(2) Lēdmanes pagasta teritorijā meliorācijas grāvju aizsargjoslas platums no grāvja augšmalas uz abām pusēm noteikts 10m.

g) Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem [AL, 19.p.]

(1) *Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, lai nodrošinātu ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatāciju un drošību. Noteikšanas metodiku nosaka MK noteikumi Nr.198. Aizsargjoslu minimālais platums:*

1) *gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem katrā pusē no cauruļvada malas:*

- 3 metri dziļumā līdz 2 m,
- 5 metri dziļumā vairāk par 2 m;

2) *gar paštecēs kanalizācijas vadiem - 3 metri katrā pusē no cauruļvada malas.*

h) Aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem [AL, 20.p.]

(1) *Aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem nosaka, lai nodrošinātu ģeodēzisko punktu ilgstošu saglabāšanos un stabilitāti.*

1) *Aizsargjoslā ap ģeodēzisko punktu ir vienu metru plata zemes josla no ģeodēziskā punkta konstrukcijas ārējās malas.*

2) *Aizsargjoslā ap ģeodēziskajiem punktiem iekļaujami tie zemes gabali, kuros atrodas ģeodēziskie punkti, kā arī vismaz vienu metru plata zemes josla ap to robežām.*

(2) Ar aizsargjoslām aizsargājami visā LR teritorijā atrodošies ģeodēziskie punkti, kas nostiprināti ar pastāvīgām ģeodēziskām zīmēm. Pie ģeodēziskajiem punktiem pieder:

- globālās pozicionēšanas tīkla punkti,
- triangulācijas tīkla punkti,
- poligonometrijas tīkla punkti,
- nivelēšanas tīkla punkti,
- gravimetriskā tīkla punkti,
- astronomisko novērojumu punkti.

(3) Informācija par ģeodēziskajiem punktiem, to atrašanās vietām un zīmju konstrukciju glabājas Valsts zemes dienesta Nacionālās mērmēcības centra datu bāzē un rajona nodaļā.

(4) Aizsargjoslas veids un lielums atkarīgs no ģeodēziskās zīmes konstrukcijas, ārējā noformējuma un atrašanās vietas. Aizsargjoslā ietilpst punkta centrs un visi ārējā noformējuma elementi. Ģeodēzisko punktu aizsargjoslas apvidū nenorobežo.

(5) Grunts ģeodēziskā punkta aizsargjoslas robeža atrodas 1,0 m attālumā no aprakumgrāviša ārējās malas, nožogojuma vai virsbūves pamatiem. Ja šo ārējā noformējuma elementu nav, tad aizsargjoslas robeža atrodas 1,0 m rādiusā ap punkta centru vietās ar cietu zemes virsmas segumu (asfalts, bruģis u.c.) vai 3,0 m rādiusā pārējās vietās.

(6) Sienas ģeodēziskā punkta aizsargjoslas robeža atrodas vertikālā plaknē gar būves sienu 0,5 m attālumā pa horizontāli uz abām pusēm no punkta un 3,1 m uz augšu no sienas repera, 1,0 m uz augšu un leju no nivelēšanas markas, 0,5 m uz augšu un leju no poligonometrijas sienas zīmes un gravimetriskā punkta markas.

(7) Ģeodēziskos punktus un to aizsargjoslas kā apgrūtinājumu ietver zemes īpašuma (lietojuma) dokumentos. Ģeodēziskos punktus parāda zemes robežu un situācijas plānos, bet ēkās ierīkotos – arī ēku inventarizācijas plānos.

f) Aizsargjoslas ap navigācijas tehniskajiem līdzekļiem [AL, 21.p.]

(1) Aizsargjoslas ap navigācijas tehniskajiem līdzekļiem tiek noteiktas, lai nodrošinātu navigācijas tehnisko līdzekļu nepārtrauktu un efektīvu darbību LR jurisdikcijā esošajos ūdeņos un gaisa telpā.

j) Aizsargjoslas ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm [AL, 22.p.]

(1) Eksploatācijas aizsargjoslas ap visu veidu un jebkuras piederības gāzesvadiem, to iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu gāzes vadu, to iekārtu un būvju, gāzes noliktavu un krātuvju eksploatāciju un drošību. Noteikšanas metodiku nosaka MK 1998.gada 20.oktobra noteikumi Nr.413. Aizsargjoslu minimālais platums:

1) gar gāzesvadiem - zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no gāzesvada ass gāzesvadam ar spiedienu:

- a) līdz 0,4 MPa (megapaskāliem) - 1 m;
- b) vairāk par 0,4 MPa līdz 1,6 MPa - 5 m;
- c) virs 1,6 MPa - 15 m.

2) ap gāzesvadu iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm - zemes gabals un telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no to iezogojuma vai norobežojošām konstrukcijām.

- a) ap kondensāta uzglabāšanas tvertnēm - 25 m;
- b) ap gāzes regulēšanas stacijām (GRS) - 6 m;
- c) ap skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un mājas regulatoriem ar ieejas spiedienu līdz 0,4 MPa - 1 m, ar ieejas spiedienu virs 0,4 MPa līdz 0,6 MPa - 5 m;

- d) ap skapjveida gāzes regulēšanas punktiem un atsevišķās būvēs novietotiem gāzes regulēšanas punktiem ar
gāzes ieejas spiedienu līdz 0,6 MPa - 5 m, ar
ieejas spiedienu virs 0,6 MPa - 6 m;
- e) ap gāzes balonu grupu iekārtām - 10 m.
- f) ap automobiļu gāzes uzpildes stacijām (AGUS) - 10 m;
- g) ap automobiļu dabasgāzes uzpildes kompresoru stacijām (AGKUS) - 25 m;
- h) ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes balonu noliktavām - 10 m;
- i) ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes pazemes cisternu (rezervuāru) grupu iekārtām - 10 m;
- j) ap pretkorozijas elektroķīmiskās aizsardzības iekārtu anodu zemējumam - 4 m no zemējuma kontūra.

(2) Maģistrālā gāzes vada trase 3,0 m platā joslā uz katru pusi no malējā gāzes vada jāattīra no krūmiem un kokiem, uzturot to ugunsdrošā stāvoklī.

(3) Aizsargjoslas robežu atzīmē zemes robežu plānos neatkarīgi no tā, vai aizsargjoslas nosacītā robeža šķērso būves vai aizskar citu īpašumu.

(4) Detālplānojumos maģistrālo gāzes vadu aizsargjoslu īpašās informatīvās zīmes plāno:

- 1) trases taisnajos posmos – redzamības robežās, bet ne tālāk par 500 m,
- 2) trases pagriezienu punktos,
- 3) vietās, kur gāzes vadus šķērso visu kategoriju ceļi,
- 4) lauksaimnieciski izmantojamās platībās – uz apstrādājamās zemes un meža stādījuma robežas.

(.....)

4.33. TAUVAS JOSLA [ZL, 9.p.]

- 1) Tauvas josla tiek noteikta zvejas, kuģošanas un ar tām saistīto darbību nodrošināšanai gar ūdeņu krastiem neatkarīgi no īpašuma veida saskaņā ar Zvejniecības likumu, bet ne platāka par 40 metriem.
- 2) Tauvas josla nav jānosaka, ja privātie ūdeņi un tiem pieguļošās sauszemes daļa pieder vienam un tam pašam īpašniekam un zvejas tiesības nepieder valstij.
- 3) Gar upēm un ezeriem tauvas josla nav jānorobežo ar speciālām zīmēm. Zemes īpašumu plānos tā apzīmējama kā lietošanas tiesību ierobežojums.
- 4) Tauvas josla gar mākslīgi izbūvētiem kanāliem, hidrotehniskām būvēm un citām būvēm uz ūdens (mākslīgi izbūvēta tauvas josla) nosakāma saskaņā ar šo būvju plāniem. To uztur un apsaimnieko attiecīgie īpašnieki (lietotāji).
- 5) Piekrastes zemes īpašniekiem ir tiesības lietot tauvas joslu, ciktāl šīs tiesības neierobežo šis likums, citi likumi un normatīvie akti.
- 6) Tauvas joslas bezmaksas lietošana ir paredzēta:
 - a) kājāmgājējiem;
 - b) zivju resursu un ūdeņu uzraudzībai;
 - c) robežapsardzībai;

- d) vides aizsardzībai un ugunsdrošības pasākumu veikšanai.
- 7) Tikai vides aizsardzības institūciju speciāli norādītās vietās un pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku tauvas joslā ir atļauta:
- a) laivu un kuģu piestāšana, to kravu izkraušana un pagaidu uzglabāšana;
 - b) laivu un kuģu pārziemošana, būve un remonts;
 - c) zvejnieku apmetņu ierīkošana, atpūta, zvejas rīku žāvēšana un citas ar zveju saistītas darbības.
- 8) Šā panta sestajā un septītajā daļā minētās darbības drīkst veikt, ievērojot vides aizsardzības normas, bet pie robežas ūdenstilpēm - arī valsts robežas režīma prasības.
- 9) Dabiskās tauvas joslas platums ir:
- a) gar privāto ūdeņu krastiem - 4 m;
 - b) gar pārējo ūdeņu krastiem - 10 m.
- 10) Zivsaimniecības pārvalde tauvas joslas platumu zvejas vajadzībām un Satiksmes ministrijas Jūrmniecības departaments - kuģošanas vajadzībām var noteikt arī šaurāku vai platāku, tomēr tas nedrīkst pārsniegt 40 metrus.
- 11) Mākslīgi noteiktas tauvas joslas platums tiek noteikts attiecīgās būves plānā.
- 12) Tauvas joslas platums tiek skaitīts:
- a) gar upju un ezeru lēzeņiem krastiem - no normālās ūdenslīnijas;
 - b) gar upju un ezeru kraujiem krastiem - no krasta nogāžu augšmalas, turklāt tauvas joslas platumā ietilpst arī zeme no ūdenslīmeņa līdz krasta nogāzei un patī nogāze.
- 13) Pilsētās vai biezi apdzīvotās vietās zvejošanai vai kuģošanai (ja tāda tur atļauta) tauvas joslu lieto, ievērojot tādus pašus noteikumus kā neapdzīvotās vietās, bet, ja krastmalas apbūvētas ar ēkām tādā mērā, ka nav iespējams izmantot visu šī panta deviņajā daļā noteikto platumu, gar ūdeņu krastiem atstājama tik plata tauvas josla, lai nodrošinātu ērtu braukšanu pa krastu, ja nepieciešams, izvērtējot atsevišķi katru konkrēto apbūvi.
- 14) Atsevišķos gadījumos, kad pilsētās vai biezi apdzīvotās vietās izbūvē mākslīgas piekrastes, attiecīgo pašvaldību uzdevums ir ierīkot ar zivsaimniecības pārvaldes piekrišanu zvejas (ja tāda tur atļauta) un kuģošanas (ja tāda tur atļauta) vajadzībām ērti pieejamās vietās un piebraucamo ceļu tuvumā tauvas joslas vietā piemērota garuma un platuma piestātnes un uzturēt tās labā stāvoklī un lietošanai derīgas.
- 15) Ja dabiski mainās ūdenslīnija, atbilstoši jaunajai ūdenslīnijai mainās arī tauvas josla. Gadījumos, kad upes gultni groza ar mākslīgiem regulēšanas darbiem, ja nepieciešams, zemes gabali jaunām gultnēm un tauvas joslai atsavināmi uz vispārēja pamata saskaņā ar nekustamās mantas piespiedu atsavināšanas normām.
- 16) Kam pieder zvejas tiesības, tas var lietot tauvas joslu zvejas vajadzībām. Kur tās platums nav noteikts, tur tas ir 4,0 m.

Zemesgabala īpašnieks nekādā gadījumā nezaudē īpašuma tiesības uz tauvas joslu, tikai viņš nedrīkst pēdējo apsēt, apbūvēt un vispār izmantot tādā veidā, kas traucētu kuģniecību vai pludināšanu. Zemesgabala īpašnieks, bez šaubām, iegūtu pusi no tauvas joslā atrastas apslēptas mantas.

4.34. AUGSNES VIRSKĀRTAS UN KOKU SAGLABĀŠANA

- (1) Izvietojot jebkādu atļauto izmantošanu, zemesgabalā maksimāli jā saglabā augsnes virskārta un reljefs, kā arī esošie koki saskaņā ar LBN 100, 5.12.punktu.
- (2) Augsnes virskārta pēc būvniecības pabeigšanas jāatjauno.
- (3) Mazvērtīgu koku izciršana, to vietā paredzot jaunus stādījumus, projektēšanas gaitā jāakceptē pašvaldībā un, uzsākot būvniecību, jāsaņem ciršanas atļauja koku un citu vērtīgu stādījumu nociršanai.

4.35. DERĪGIE IZRAKTEŅI

- (1) *Jebkāda projektēšana un būvniecība teritorijās, zem kurām ir derīgie izrakteņi, saskaņojama ar Valsts uzraudzības iestādēm LR tiesību aktos noteiktā kārtībā.*
(LBN 100, 10.2.p.)
- (2) Derīgo izrakteņu izmantošanā jāievēro likums „Par zemes dzīlēm” un MK noteikumi Nr. 239 „Zemes dzīļu izmantošanas noteikumi”

4.36. BŪVJU (ĒKU) PIESAISTE DABĀ

Būvju (ēku) piesaisti un nospraušanu dabā apliecina zvērināta mērnieka vai sertificēta būvdarbu vadītāja sagatavota asu nospraušanas shēma, kas jāiesniedz būvvaldē, nododot būvi ekspluatācijā vai pieprasot izziņu par jaunbūvi.

5. nodaļa. PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU UN VELOSIPĒDU NOVĪETOŠANAI

5.1. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU UN VELOSIPĒDU NOVĪETOŠANAI

(1) Apbūves noteikumu prasības automašīnu un velosipēdu novietošanai neattiecas ne uz vienu šī likuma pieņemšanas dienā esošu būvi līdz brīdim, kad tās platība tiek palielināta, vai grozīta izmantošana, vai pieaug nodarbināto skaits, dzīvokļu skaits, vietu skaits, vai kāds cits raksturojošs lielums, kas prasītu paredzēt vai palielināt automašīnu vai velosipēdu novietošanai nepieciešamo laukumu. Tad šāds laukums ir jānodrošina līdz minētajām izmaiņām atbilstošam lielumam.

(2) Nepieciešamo automašīnu novietņu (autostāvvietu) skaitu nosaka, rēķinot vienu autostāvvietu uz katrām 100 m² stāvu platības.

(3) Atsevišķos objektos autostāvvietu skaitu nosaka, ievērojot šādus autostāvvietu skaita vietējos normatīvus:

- a) tirdzniecības objektos uz 10 m² tirdzniecības zāles un izstāžu platības –
1
- b) restorānos, kafējnicās uz 100 vietām – 15
- c) sporta būvēs uz 20 skatītāju vietām – 1
- d) kultūras iestādēs uz 100 skatītāju vietām vai uz vienlaikus 100 apmeklētājiem – 15
- e) objektiem dabas pamatnes teritorijās uz vienlaikus 100 apmeklētājiem:
 - 1) pludmalēs un atpūtas zonās 20
 - 2) mežaparkos 10
 - 3) īslaicīgas atpūtas objektos 15

(4) Vietu skaitu velosipēdu stāvvietās nosaka būves tehniskajos noteikumos, izvērtējot konkrēto situāciju.

5.2. NOTEIKUMI AUTOSTĀVVIETĀM

(1) Ar autostāvvietām jānodrošina tajā brīdī, kad būve ir pabeigta vai paplašināta.

(2) Autostāvvietas jāizvieto uz tā paša zemesgabala vai tajā pašā būvē, kuras izmantošanai stāvvietas nepieciešamas, izņemot gadījumus, ja Apbūves noteikumos noteikts citādi. Ietverot autostāvvietas citās būvēs, jāievēro Latvijas būvnormatīvi attiecīgo būvju projektēšanai.

(3) Ja būve vai zemesgabals ietver vairāk nekā vienu izmantošanu un katrai izmantošanai noteikts savs autostāvvietu normatīvs, tad nepieciešamo automašīnu autostāvvietu skaitu nosaka katrai izmantošanai atsevišķi un skaitu summē.

(4) Autostāvvietas vienai izmantošanai nedrīkst uzskatīt par autostāvvietām jebkādai citai izmantošanai, izņemot, ja kādai no izmantošanām nepieciešams liels skaits īslaicīgas lietošanas autostāvvietu un lietošanas laiku iespējams savietot.

(5) Zemes platība vienas automašīnas izvietošanai virszemes atklātā autostāvvietā jāpieņem 25 m^2 (LBN 100, 7.35.p.).

(6) Zemes platība viena pasažieru autobusa izvietošanai virszemes atklātā autostāvvietā jāpieņem 75 m^2 .

(7) Iežogotām autostāvvietām ar ietilpību līdz 100 vietām pirms vārtiem jānodrošina 6,0 m plats priekšlaukums, bet ar lielāku ietilpību – 12 m plats priekšlaukums.

(8) Zāļie stādījumi iežogotās autostāvvietās jākopj gan iekšpus, gan ārpus iežogojuma zemesgabala robežās.

5.3. NOTEIKUMI GARĀŽĀM

Atkarībā no stāvu skaita jāpieņem šādi zemes platības rādītāji uz vienu vieglo automašīnu (LBN 100, 7.35.p.):

- viestāvu 30 m^2 ,
- divstāvu 20 m^2 ,
- (.....)

6. nodaļa. ATSEVIŠĶU APBŪVES TERITORIJU IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

DzM

6.1. MAZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS

6.1.1. DEFINĪCIJA

Apbūves noteikumos **mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM)** nozīmē izbūves teritoriju ciemu teritorijās, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir savrupmāju (vienas ģimenes vai divu ģimeņu dzīvojamo māju) vai diviņu māju (divu bloķētu vienas ģimenes dzīvojamo māju) apbūve, kur katra no tām izmantojama vienīgi kā vienas vai vairāku kopā dzīvojošu ģimeņu mājoklis, kā arī mazstāvu daudzdzīvokļu namu un rindu māju dzīvojamā apbūve ar īres vai privātiem dzīvokļiem.

6.1.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta mazstāvu dzīvojamajai apbūvei (DzM), ir:

- savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- rindu māja,
- vasarnīca,
- mazstāvu daudzdzīvokļu nams,
- atsevišķā zemesgabalā, ja to pamato ar detālplānojumu, vai mazstāvu daudzdzīvokļu nama pirmajā stāvā – vietējas nozīmes:
 - pirmsskolas bērnu iestāde,
 - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
 - sporta būve,
- zemesgabalos pie maģistrālajām ielām vai valsts autoceļiem, ja to pamato ar detālplānojumu:
 - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
 - pansija,
 - pārvaldes iestāde,
 - darījumu iestāde,
 - degvielas uzpildes stacija,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnudārzs,
- saimniecības ēka,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- sporta būve kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība savrupmāju apbūvē:

- Lēdmanes un citos ciemos, izņemot dabas parka teritoriju - 0,5 ha;
- lauku teritorijā, izņemot dabas parka teritoriju - 1,0 ha;
- visā dabas parka teritorijā (līdz dabas parka individuālo izmantošanas un aizsardzības noteikumu pieņemšanai) - 10,0 ha

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte:

- 1) rindu mājām – 7,5 m,
- 2) visos pārējos gadījumos – 15 m,

d) Maksimālais stāvu skaits:

2,

e) Noteikumi savrupmājām un dvīņu mājām:

1) Zemesgabala maksimālais apbūves blīvums

Savrupmāju un dvīņu māju apbūvē *zemesgabala maksimālais kopējais apbūves laukums nedrīkst pārsniegt 30% no zemesgabala platības* (LBN 209, 3.1.3.p.).

2) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

(1) Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus. (2)

Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas, valsts autoceļa vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus.

3) Sānpagalma minimālais platums

(1) Sānpagalma minimālais platums un attālums līdz zemesgabala aizmugures robežai nedrīkst būt mazāks par 3,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), ja ar detālpārplānojumu nav noteikts citādi. Ēku fasādes, kurās ir logi, nedrīkst atrasties tuvāk par 4,0 m no zemesgabala sānu vai aizmugures robežām.

(2) Ja tiek ievērotas ugunsdrošības un sanitārās normas, kā arī ēku un zemesgabalu insolācijas prasības, ar sānu, aizmugures vai, ja nepieciešams, abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, iekšējā sānpagalma minimālo platumu, kā arī attālumu līdz aizmugures robežai drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka *attālumam no dzīvojamo telpu logiem līdz saimniecības ēkām kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m* (LBN 100, 3.4.p.). Ja kaimiņš atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

(3) Ārējā sānpagalma minimālais platums pie maģistrālās ielas, valsts autoceļa vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.

4) Aizmugures pagalma minimālais dziļums

(1) Aizmugures pagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m, ja ar detālpārplānojumu nav noteikts citādi. Ēku fasādes, kurās ir logi, nedrīkst atrasties tuvāk par 4,0 m no zemesgabala aizmugures robežas.

(2) Ja tiek ievērotas ugunsdrošības un sanitārās normas, kā arī ēku un zemesgabalu insolācijas prasības, ar aizmugures kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, aizmugures pagalma minimālo dziļumu drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka *attālumam no dzīvojamo telpu logiem līdz saimniecības ēkām kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m* (LBN 100, 3.4.p.). Ja kaimiņš atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

5) Būvju izvietošana pie kaimiņu zemesgabala robežas

Ja būve izvietota tieši pie kaimiņa zemesgabala robežas, tad būves sienai, kas atrodas uz robežas, jābūt veidotai kā ugunsdrošajai sienai ar iespēju kaimiņam piebūvēt pie tās savu būvi (LBN 209, 3.1.2.p.).

6) Apbūves maksimālais augstums

(1) Nevienā mājas punktā ēkas maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt *pusi no attāluma starp šī punkta projekciju uz zemes un ielas ass līniju un pusotra attāluma starp šī punkta projekciju uz zemes un robežu ar kaimiņu zemesgabalu* (LBN 209, 3.1.2.p.).

(2) Ja ēka izvietota mazākā attālumā kā 3,0 m no kaimiņu zemesgabala robežas, tad tās jumta jebkura punkta augstums šajā zonā nedrīkst pārsniegt 4,5 m. Šo augstumu drīkst palielināt ar kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, norādot augstumu, kādam viņš piekrīt.

7) Autostāvvietu izvietojums

Visas autostāvvietas jāizvieto zemesgabalā uz piebraucamā ceļa (priekšpagalmā), kā arī sānu vai aizmugures pagalmā ar noteikumu, ka:

- autostāvvietu platība priekšpagalmā (uz piebraucamā ceļa) nepārsniedz 25% no priekšpagalma platības;
- piebraucamā ceļa platums nepārsniedz 5,0 m.

8) Komposta vietu izvietojums

- (1) Komposta vietu izvietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā.
- (2) Komposta vietu izvietošana nav atļauta tuvāk par 1,5 m no kaimiņu zemesgabala robežas.
- (3) Ar sānu, aizmugures vai, ja nepieciešams, abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, šo attālumu drīkst samazināt vai izvietot komposta vietu uz zemesgabala robežas.

9) Laivu, ceļojuma treileru un kravas automašīnu atklāta novietošana

- (1) Laivu, ceļojuma treileru vai kravas automašīnu atklāta novietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā, izņemot uz piebraucamā ceļa.
- (2) Nav atļauta traktoru, kā arī kravas automašīnu atklāta novietošana, ja kravas automašīnas svars pārsniedz 2,5 tonnas.

10) Žogi

Zemesgabalus atļauts iežogot.

- 12) Apbūvējot vienu zemesgabalu ar vairākām dzīvojamajām mājām, vēlams vienlaicīgi paredzēt zemesgabala sadalīšanas iespējas.

LS

6.9. LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS

6.9.1. DEFINĪCIJA

Apbūves noteikumos **lauksaimniecības zeme (LS)** nozīmē teritoriju, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir augkopība, dārzenkopība, dārzkopība, lopkopība un ar to saistītie pakalpojumi, kā arī medniecība, un ietver lielsaimniecību, zemnieku saimniecību - viensētu un mazaizsaimniecību teritorijas, piemājas saimniecību zemes.

6.9.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

a) Atļautā izmantošana

- (1) Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta lauksaimniecības objektu izbūvei (LS), ir:

- lauksaimnieciska izmantošana,
- mežsaimnieciska izmantošana,
- ferma,
- viensēta (zemnieka sēta),
- pansija,

- viesu māja,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnudārzs,
- saimniecības ēka,
- būve mājlopiem,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- atklāta uzglabāšana,
- sporta būve kā palīgizmantošana,
- mazaudzis (ģimenes dārziņš) kā pagaidu izmantošana, piemājas saimniecība,
- zemesgabalos pie valsts autoceļiem, ja to pamato ar detālpārplānojumu:
 - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
 - degvielas uzpildes stacija,
- zemesgabalos pie ūdeņiem – peldvieta.

(2) Lauksaimniecības zemes teritorijā atļauta ar atpūtu, tūrismu un sportu saistītu objektu būvniecība.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

(1) Lauksaimnieciskās zemēs (meliorētās un nemeliorētās), jaunveidojamu / atdalāmu lauksaimnieciskās izmantošanas zemesgabalu minimālā platība nedrīkst būt mazāka par:

- 1,0 ha ārpus dabas parka *Ogres ieleja* teritorijas robežām,
- 10,0 ha dabas parka *Ogres ieleja* teritorijas robežās (līdz šī dabas parka Individuālo izmantošanas un aizsardzības noteikumu pieņemšanai ar tajos noteiktiem lielumiem).

c) Noteikumi viensētām (zemnieku sētām, arī pansijām un viesu mājām)

1) Apbūves maksimālais augstums

Pieļaujamais dzīvojamo ēku augstums ir 2 stāvi un ne augstāk par 9,0 m no teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes. Pieļaujams vertikāls arhitektonisks akcents ne augstāk par 12 m.

2) Projektējot apbūvi, jāievēro :

- elektrisko tīklu un gāzesvadu aizsargjoslu aprobežojumi (AL 35., 45., 56., 58².p.p.);
- MK 20.07.2004. noteikumi Nr.619 „Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamo zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas”; - MK
- 22.07.2003. noteikumi Nr. 415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (lauksaimniecības teritorijām dabas parka teritorijas robežās).

d) Noteikumi mežsaimnieciskai izmantošanai

Mežsaimnieciskās izmantošanas gadījumā, jāievēro Apbūves noteikumu 6.10. apakšnodalās attiecīgie noteikumi.

e) Citi noteikumi

7. nodaļa. KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA

7.1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

7.1.1. *Kultūras pieminekļus ir aizliegts iznīcināt. Nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar Kultūras ministrijas Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija) atļauju. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja, kā saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība.*
(KL, 3.pants)

7.1.2. *Valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un izmantošanā nodrošina MK, un to realizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.*

Likumos un MK noteikumos noteiktās kompetences ietvaros Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izdotie administratīvie akti – norādījumi – par katra atsevišķa kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu ir saistoši attiecīgā kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam).

7.1.3. *Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija katrā rajonā un republikas pilsētā ieceļ valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektoru, kas ir pakļauts tieši inspekcijai un darbojas saskaņā ar dienesta instrukciju.*
(KL, 5.pants)

7.1.4. *Kultūras pieminekļi LR var būt valsts, pašvaldību, kā arī fizisko un citu juridisko personu īpašumā.*

Nostiprinot īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kas atzīts par kultūras pieminekli, Zemesgrāmatā izdarāma attiecīga atzīme par tiesību aprobežojumiem. Šāda atzīme tiek izdarīta, pamatojoties uz Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas iesniegumu.

Ja nekustamais īpašums ir kultūras pieminekļis, tas ir pietiekams pamats attiecīgās atzīmes izdarīšanai Zemesgrāmatā. Atzīme izdarāma 10 dienu laikā no Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas iesnieguma saņemšanas dienas vai vienlaikus ar īpašuma tiesību reģistrāciju. Nekustamo kultūras pieminekļu sarakstus Zemesgrāmatu nodaļām iesniedz attiecīgais valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors.
(KL, 7.pants)

7.1.5. *Ja kultūras pieminekļa īpašnieks atsavina kultūras pieminekli, valstij ir pirmpirkuma tiesības. Kārtību, kādā valsts realizē pirmpirkuma tiesības, nosaka MK noteikumi.*

Atzliegts atsavināt viena kultūras pieminekļa vai pieminekļu kompleksa atsevišķas daļas, kā arī sadalīt zemi, ja tādējādi tiek apdraudēta kultūras pieminekļa saglabāšana.

Kultūras pieminekļu atsavināšana var notikt, ja par nodomu atsavināt kultūras pieminekli tā īpašnieks ir paziņojis Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai, attiecīgā rajona valsts kultūras pieminekļu inspektors ir apsekojis kultūras pieminekli

un nākamais tā īpašnieks ir iepazīstināts ar norādījumiem par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu.

(KL, 8.pants)

- 7.1.6. Zemesgabalus, uz kuriem atrodas kultūras pieminekļi, drīkst piešķirt lietošanā vai iegūt īpašumā zemes tiesību aktos noteiktajā kārtībā tikai tad, ja nākamais lietotājs vai īpašnieks ir iepazīstināts ar norādījumiem par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu.

(KL, 9.pants)

- 7.1.7. Fiziskajām un juridiskajām personām jānodrošina, lai tiktu saglabāti kultūras pieminekļi, kas ir to īpašumā (valdījumā). Valsts īpašumā esošo kultūras pieminekļu saglabāšanu nodrošina to valdītāji.

Kultūras pieminekļa īpašnieka (valdītāja) pienākums ir:

- 1) ievērot likumus un citus normatīvos aktus, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas norādījumus par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- 2) informēt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju par katru bojājumu, kas radies īpašumā (valdījumā) esošajam kultūras piemineklim.

(KL, 11.pants)

- 7.1.8. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai ir tiesības apsekot objektus, kuriem ir kultūras vērtība, lai izņemtu jautājumu par to ņemšanu valsts uzskaitē.

(KL, 13.pants)

- 7.1.9. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu apstiprina MK. Kultūras pieminekļus atbilstoši to vēsturiskajai, zinātniskajai, mākslinieciskajai vai citādi kultūras vērtībai iedala valsts un vietējās nozīmes pieminekļos. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts publicējams laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projektā objektu iekļauj Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Attiecīgais valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors rakstveidā paziņo objekta īpašniekam (valdītājam) par viņa īpašumā (valdījumā) esošā objekta iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projektā. Objekta īpašnieks (valdītājs) par savu attieksmi pret objekta iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projektā 30 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas brīža informē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, kura izskata šo iesniegumu.

Objekta iekļaušanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā nav vajadzīga īpašnieka (valdītāja) piekrišana. Viņam tiek noteikti nodokļu atvieglojumi vai kompensēti zaudējumi, ja tādi radušies sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem.

Kultūras pieminekļu un to teritoriju iezīmēšanu administratīvi teritoriālo vienību plānos un valsts kadastrālās uzmērīšanas dokumentos nodrošina Valsts zemes dienests par valsts budžeta līdzekļiem.

(KL, 14.pants)

- 7.1.10. Objekta izslēgšana no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta pieļaujama, ja objekts pilnībā zaudējis savu kultūras pieminekļa vērtību. Objektus no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izslēdz MK pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ierosinājuma.

(KL, 15.pants)

- 7.1.11. Jaunatklātie objekti, kam ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība, neatkarīgi no tā, kā īpašumā tie atrodas, līdz jautājuma izlemšanai par šo objektu iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, bet ne ilgāk kā sešus mēnešus no dienas, kad par to ticis informēts objekta īpašnieks, atrodas valsts aizsardzībā.

Par objektiem, kuri atrasti zemē, virs zemes, ūdenī, senās celtnēs vai to daļās un atliekās un kuriem varētu būt vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība, atradējam 10 dienu laikā jāpaziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai.

(KL, 17.pants)

- 7.1.12. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors nosūta kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam) norādījumus par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Šie norādījumi stājas spēkā ar brīdi, kad kultūras pieminekļa īpašnieks (valdītājs) tos saņēmis un ar parakstu apliecinājis, ka iepazīsies ar tiem.

(KL, 20.pants)

- 7.1.13. Vērtīgas vēsturiskas vides aizsardzība jānodrošina, veicot kompleksu rekonstrukciju, vienlaicīgi restaurējot arhitektoniski un kultūrvēsturiski nozīmīgās ēkas, rekonstruējot, modernizējot, kapitāli remontējot esošās ēkas, izlases kārtībā būvējot jaunus objektus, saglabājot vides īpatnības, attīstot inženierkomunikācijas un uzlabojot teritorijas labiekārtojumu.

(LBN 100, 10.21.p.)

- 7.1.14. Kultūras pieminekļi konservējami, restaurējami un remontējami tikai ar inspekcijas rakstveida atļauju un tās kontrolē.

Kultūras pieminekļu izpētes darbus, kas var novest pie kultūras pieminekļa pārveidošanas, arī arheoloģisko izpēti, drīkst veikt tikai ar inspekcijas rakstveida atļauju un tās kontrolē.

(KL, 21.pants)

- 7.1.15. Pirms būvniecības, meliorācijas, ceļu būves, derīgo izrakteņu ieguves un citu saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā. Fiziskajām un juridiskajām personām, kas saimnieciskās darbības rezultātā atklāj arheoloģiskus vai citus objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties jāziņo inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc.

(KL, 22.pants)

- 7.1.16. Lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību, tiek noteiktas kultūras pieminekļu aizsargjoslas. To izveidošanai nav vajadzīga zemes lietotāja vai īpašnieka piekrišana. Ap kultūras pieminekļiem, kam nav noteiktas aizsargjoslas, un jaunatklātajiem kultūras pieminekļiem ir 500 m aizsargjosla. Jebkuru saimniecisko darbību pieminekļu aizsargjoslā, kas var atstāt iespaidu uz aizsargājamo pieminekli, drīkst veikt tikai ar inspekcijas atļauju.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas priekšnieks, ņemot vērā MK noteikumus, var noteikt vidē degradējošus objektus, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsargjoslās. Šie objekti paredzami nojaukšanai, un nav pieļaujama to turpmākā attīstība.

(KL, 23.pants)

Aizsargjoslu konkrētās robežas nosaka teritoriju plānojumos, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības. Lēdmanes pagastā aizsargjoslas platums noteikts:

- lauku apvidos (arī ciemos) – 500 m.

7.1.17. Attālums starp kultūras pieminekļiem un inženierkomunikācijām rekonstrukcijas situācijā jāpieņem ne mazāks par:

- 5,0 m līdz ūdensvadam, kanalizācijai vai siltumvadam,
- 2,0 m līdz pārējām inženierkomunikācijām.

Šajos gadījumos jāgarantē speciālu tehnisku pasākumu veikšana būvdarbu laikā.

(LBN 100, 10.22.p.)

7.1.18. Kultūras pieminekļa konservāciju, uzturēšanu, remontu un restaurāciju veic kultūras pieminekļa īpašnieks (valdītājs) par saviem līdzekļiem.

Pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ierosinājuma no valsts budžeta piešķir līdzekļus kultūras pieminekļa izpētei un saimnieciski neizmantojamu valsts nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai, bet no pašvaldību budžetiem – līdzekļus saimnieciski neizmantojamu vietējās nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija katrā konkrētajā gadījumā slēdz līgumu ar attiecīgā pieminekļa īpašnieku (valdītāju) par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu kultūras pieminekļu izpētei un valsts nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai, kā arī kontrolē šo līdzekļu izlietojumu. Izpētes darbus, kas nepieciešami sakarā ar būvniecību, meliorāciju, ceļu būvi un citas saimnieciskās darbības veikšanu, finansē darbu izpildītājs uz pasūtītāja rēķina.

(KL, 24.pants)

7.1.19. Kultūras pieminekļus, kuru saglabāšanu īpašnieks nenodrošina, pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ierosinājuma atsavīna tiesas ceļā. Namīpašumu atsavināšanas gadījumā īrnieku tiesības tiek saglabātas saskaņā ar LR tiesību aktiem.

(KL, 27.pants)

7.1.20. Katram kultūras piemineklim var noteikt tā kultūrvēsturisko vērtību. To veic Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Atbildība par kaitējumu, kas izdarīts kultūras piemineklim, tiek aprēķināta atbilstoši šim kultūras piemineklim noteiktajai kultūrvēsturiskajai vērtībai.

(KL, 28.pants)

7.1.21. Darījumi ar kultūras pieminekļiem, kas veikti, pārkāpjot likumā noteikto kārtību, atzīstami par spēkā neesošiem.

Par kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites, restaurācijas un remonta noteikumu neizpildīšanu, kultūras pieminekļu aizsargjoslu režīma pārkāpšanu un par citiem tiesību aktos paredzētajiem pārkāpumiem personas saucamas pie kriminālās, administratīvās vai citas atbildības saskaņā ar LR tiesību aktiem.

(KL, 30.pants)

7.1.22. Noteikumus par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu Nr.474 izdevis LR MK 2003.gada 26.augustā.

7.2. LATVIJAS VALSTS AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI

Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas sarakstā ir iekļauti šādi Lēdmanes pagasta objekti:

Valsts aizsardz.	Vērtības grupa	Pieminekļu veids	Pieminekļu nosaukums	Atrašanās vieta	Datējums
------------------	----------------	------------------	----------------------	-----------------	----------

Nr.					
1840	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Jaunzemju senkapi	Pie Jaunzemjiem	

(DL, 14. pants)

- 8.1.2. Aizsargājamās teritorijas dabā apzīmē ar speciālām informatīvām zīmēm,. Informatīvo zīmju izveidošanu (sagatavošanu) un izvietojumu nodrošina aizsargājamās teritorijas administrācija vai, ja tādas nav, attiecīgā pašvaldība sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

(MKN 415, 3. p.)

- 8.1.3. *Katrai aizsargājama teritorijai izstrādā aizsardzības un izmantošanas noteikumus, lai nodrošinātu šīs teritorijas aizsardzību un nepieļautu tās vērtības samazināšanos. Aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi nosaka nepieciešamo, pieļaujamo un aizliegto darbību šajās teritorijās.*

Ir vispārējie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi, individuālie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi un aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni.

(DL, 15. pants)

- 8.1.4. Dabas aizsardzības plāns ir saistošs visu līmeņu teritorijas plānojumam.

(DL, 18. pants)

- 8.1.5. Aizsargājamās teritorijas, kurām ir dažādi mērķi, var iedalīt funkcionālās zonās. Tām ir atšķirīgi aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

(DL, 19. pants)

- 8.1.6. Veicot tautsaimniecības un teritoriālo plānošanu, zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamās teritorijas izvietojums, tās aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī dabas aizsardzības plāns.

(DL, 21. pants)

- 8.1.7. *Zemes īpašnieka un lietotāja pienākums ir:*

- 1) *nodrošināt aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu un veikt attiecīgajās teritorijās aizsardzības un kopšanas pasākumus;*
- 2) *ziņot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijai, valsts vides aizsardzības institūcijai un pašvaldībai par esošajām vai iespējamām izmaiņām dabas veidojumos, kā arī aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpumiem.*

(DL, 24.pants)

- 8.1.8. *Zinātniskās, dabas aizsardzības un citādas darbības veikšanai aizsargājamās teritorijās, saskaņojot ar valsts vides aizsardzības institūciju, var izveidot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūciju.*

Lēmumu par aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijas izveidošanu pieņem valsts institūcija, ar kuras lēmumu ir izveidota aizsargājamā teritorija.

To aizsargājamo teritoriju pārvaldi, kurām nav savas pārvaldes institūcijas, realizē pašvaldība.

Aizsargājamo teritoriju pārvaldi koordinē augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.

(DL, 25.pants)

- 8.1.9. *Nepieciešamo saimniecisko pasākumu veikšanai aizsargājamās teritorijās likumā noteiktajā kārtībā var izveidot bezpeļņas organizācijas (DL, 26.pants).*
- 8.1.10. *Aizsargājamo teritoriju valsts kontroli īsteno LR Vides aizsardzības valsts inspekcija un citas valsts institūcijas savas kompetences ietvaros (DL, 27.pants).*
- 8.1.11. *Saeimas un MK apstiprināto aizsargājamo teritoriju izveidošanu, saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no valsts budžeta līdzekļiem.*

Pašvaldību izveidoto aizsargājamo teritoriju saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no pašvaldību budžetu līdzekļiem.

(DL, 28.pants)

- 8.1.12. *Zemes īpašniekiem un lietotājiem ir tiesības uz nodokļu atvieglojumiem vai citādu likumā noteikto atlīdzību, ja aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošana rada viņiem zaudējumus.*

(DL, 29.pants)

- 8.1.13. *Visi zinātniskie pētījumi, kurus paredzēts veikt aizsargājamās teritorijās, ir jāreģistrē augstākajā valsts vides aizsardzības institūcijā, jāsaskaņo ar aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūciju un likumā noteiktajā kārtībā arī ar zemes īpašnieku vai lietotāju. Par zinātniskajiem pētījumiem jāinformē pašvaldība.*

(DL, 2.pants)

- 8.1.14. *Zeme aizsargājamās teritorijās var būt valsts, pašvaldību, kā arī fizisko un juridisko personu īpašumā. (DL, 33.pants)*

- 8.1.15. *Aizsargājamās teritorijas zemes īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem var atjaunot un zemi fizisko un juridisko personu īpašumā var nodot tikai tad, ja šīs personas apņemas ievērot aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānu.*

Šā panta pirmajā daļā minētās prasības norādāmas lēmumā par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu.

Normatīvajos aktos noteiktie īpašuma tiesību aprobežojumi aizsargājamā teritorijā atzīmējami zemes gabala robežu plānos un ierakstāmi zemesgrāmatā, pamatojoties uz aizsargājamās teritorijas administrācijas vai, ja tādas nav, - reģionālās vides pārvaldes nostiprinājuma lūgumu.

(DL, 34.pants)

- 8.1.16. *Valstij ir pirmpirkuma tiesības uz zemi aizsargājamās teritorijās, izņemot zemi neitrālajās zonās. Zemes īpašniekam ir pienākums informēt aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, - reģionālo vides pārvaldi par nodomu pārdot sev piederošo zemi aizsargājamā teritorijā. Aizsargājamās teritorijas administrācija vai, ja tādas nav, - reģionālā vides pārvalde izmanto valsts pirmpirkuma tiesības un pieņem lēmumu, par to rakstveidā informējot zemes īpašnieku mēneša laikā no zemes īpašnieka paziņojuma saņemšanas. Ja šo termipu nav iespējams ievērot, to var pagarināt uz laiku līdz diviem mēnešiem, par to paziņojot iesniedzējam.*

(DL, 35.pants)

- 8.1.17. *Aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpšanas, kā arī dabas aizsardzības plāna neievērošanas gadījumā, valstij ir tiesības likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā piespiedu kārtā atsavināt zemi tās īpašniekam.*

(DL, 36.pants)

8.1.18. Zemi aizsargājamās teritorijās var nodot lietošanā likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā, noslēdzot līgumu par aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu un dabas aizsardzības plānu ievērošanu.

Līgumu slēgšanas kārtību nosaka augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.

(DL, 37.pants)

8.1.19. Fiziskās un juridiskās personas, kas pārkāpušas aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus, saucas pie administratīvās atbildības, kriminālatbildības, disciplinārās vai citas atbildības saskaņā ar LR likumiem.

Fizisko un juridisko personu saukšana pie administratīvās atbildības, kriminālatbildības vai disciplinārās atbildības neatbrīvo tās no pienākuma veikt atjaunošanas darbus vai, ja atjaunošana nav iespējama, atļūdzināt nodarītos zaudējumus.

(DL, 39.pants)

8.1.20. Aizsargājamās teritorijas statusu var likvidēt tikai tad, ja zudusi aizsargājamās teritorijas vērtība.

Atzinumu par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanas pamatotību dod augstākā valsts aizsardzības institūcija tikai pēc tam, kad saņemts ekspertu slēdziens.

Lēmumu par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanu, pamatojoties uz šo atzinumu, pieņem valsts institūcija, kura pieņēmusi lēmumu par attiecīgās aizsargājamās teritorijas izveidošanu

(DL, 40.pants)